

[Landbrugsministeren.]

sig altsaa, at man ude i Landmandskredse slet ikke nærer Frygt for, at Arbejderne skal misbruge Stillingen til at tvinge Overenskomster igennem, som er urimelige.

Det ærede Medlem svarede paa mit andet Spørgsmaal om, hvorvidt det var Meningen, at der skulde gives Tilskud til private Laan, at dette var Meningen; men det ærede Medlem paaviste ikke, hvor det staaar. Der findes ingenting om det i § 3, som omhandler de private Laan. Det udtales i § 1, at Landbrugsministeren bemyndiges til at yde Laan til Grundforbedring o. s. v., og det hedder udtrykkeligt i 2det Stykke:

„Disse Laan, der maa udgøre . . .“
og saa staaar der i 3die Stykke i § 1, som altsaa omhandler Statslaan, at

„for saa vidt der ved Arbejdet beskæftiges Familieforsørgere, yder Staten et Tilskud paa indtil $\frac{1}{4}$ af Arbejds-lønnen.“

En lignende Bestemmelse findes ikke i § 3, der omhandler de private Laan, og der er ikke i § 3 henvist til denne Bestemmelse. Jeg vil derfor gaa ud fra, at hvis Loven bliver vedtaget, saaledes som den er affattet, er det umuligt at give Tilskud til private Laan. Jeg gør opmærksom paa dette, fordi jeg synes, at en lille Smule Mening skal der vel være i de Bestemmelser, man foreslaar.

Ordføreren (Jens Høyer): Jeg er Ministeren taknemmelig for, at han gør opmærksom herpaa. Jeg har været af den Mening, at der ingen Misforstaaelse kunde være, og at det fremgik af Lovforslaget, at de private Laan ogsaa skulde have disse Tilskud. Men jeg skal nu nærmere undersøge Sagen og eventuelt stille Ændringsforslag til tredie Behandling.

Ministeren spurgte, om det er vor Mening, at den Løn, som betales for disse Arbejder, er for høj for Familieforsørgere. Nej, aldeles ikke. Der, hvor jeg kender Forholdene, synes jeg, det er en meget passende Betaling, der ydes. Men det, vi ikke vil finde os i, er, at man ad Lovgivningens Vej gør det muligt, at Entreprenøren kan træffe Aftale med Arbejderne fuldstændig uden om Landbruget; uden om de Folk, som skal have Arbejdet udført; det er en fuldkommen Urimelighed. Lønnen gaar maaske ikke 2 Øre hverken op eller ned, men vi kan ikke finde os i, at disse Dræningsmestre siger: Haps, nu etablerer vi os som Arbejdsgivere, og saa er det os og Arbejderne, der bestemmer — saa kan

Landmændene staa ved Siden af og se til; de skal finde sig i det, vi bestemmer. Det er en Urimelighed; enhver Landbruger maa dog, selv om han er Socialdemokrat, kunne forstaa, at her er noget galt.

Og saa endelig disse Tilskud, som skulde opføres paa de aarlige Finanslove! Ja, det synes jeg dog er en Forbedring i Forhold til den Ordning, vi har nu. I Dag er det jo saaledes, at Pengene til disse Tilskud laaner Staten paa Statsobligationer, Skatkammerbeviser. Man laaner Penge og forærer dem bort. Ja, saa kan man sagtens være godgørende! Det kunde vi ogsaa være, hvis vi havde Adgang til at laane og forære væk. Er det ikke mere rigtigt, at man, naar man vil give Tilskud, tilvejebringer disse Penge paa normal Maa-de, paa Finansloven? Det er jo et Spørgsmaal, hvor store disse Tilskud vil blive; hvis Ministeren ønsker en Begrænsning, er vi meget villige til at forhandle derom. Men vi mener, at der er en Begrænsning i Laanebeløbet, Tilskudsbeløbet vil altid komme til at staa i et vist Forhold til det Beløb, Staten udlaaner. Ganske vist er der en ubekendt Faktor, nemlig de private Laan; man kan ikke bestemt sige, hvor store de bliver; det kan ikke nægtes, at her er noget, man ikke kan overse. Men det er en Risiko, man maa tage. Man kunde jo paa Finansloven ansætte det Beløb, som man mener er passende. Der vilde vel heller ikke, hvis dette Forslag blev vedtaget, være noget i Vejen for, at Finansudvalgene midlertidig kunde give disse Bevillinger, indtil de kunde optages paa den kommende Finanslov.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg takker Ordføreren for den sidste Udtalelse. Den betyder jo, at der ikke skal fastsættes et bestemt Beløb, men at det samlede Tilskuds Størrelse skal afhænge af, hvor mange Laan der gives. Det er noget, jeg gerne vil udtale min Anerkendelse af.

Men jeg vil spørge det ærede Medlem, naar han nu for et Øjeblik siden udtalte, at han ikke ansaa den Løn, der betales, for at være for høj: Hvorfor saa slette den nævnte Bestemmelse? Det ærede Medlem synes formentlig ikke, det er for meget; naar Staten yder et saa stort Tilskud som en Fjerdedel af det Beløb, Landmændene anvender til disse Grundforbedringer til Fordel for sig selv. Men saa antager jeg heller ikke, at det ærede Medlem finder det urimeligt at sikre ogsaa Arbejderne en nogenlunde rimelig Løn; han siger jo selv, at den Løn, der er fastsat i Overenskom-